

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин та туризму

Затверджую

Декан факультету міжнародних відносин

професор

В.В. Третько

« 2 » вересня 2020 року

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Українське державотворення

Освітньо-професійна програма Право
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Дячок Валерій Васильович
Профайл викладача	http://mvt.khnu.km.ua/dyachok-valerij-vasylovych-kandydat-istorychnyh-nauk-dotsent/
Е-mail викладача(ів)	valvas503@ukr.net
Контактний телефон	098-868-25-15
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=6083
Навчальний рік	2019-2020
Консультації	Очні: вівторок, 5-а пара, 4-504; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття						Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС
			Разом	Лекції			Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	1	4	120	51	34	-	17		69	-	-	+	

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Українське державотворення» є важливим курсом циклу соціально-гуманітарних наук, який не лише надає студентам, які навчаються за спеціальністю «Право» системні знання історії генези української державності у контексті загальноєвропейського історико-політичного поступу, але й сприяє усвідомленню цінностей верховенства права й свободи людини, формуванню національної свідомості, державницької життєвої позиції та громадянської активності, вибудовує систему особистісних морально-етичних норм на засадах сучасних загальноєвропейських цивілізаційних цінностей полікультурного та багатоконфесійного середовища. Водночас, вивчення цієї дисципліни надаватиме здобувачу вищої освіти розуміння загальнонаукового принципу детермінізму, а також навчатиме умінням послуговуватися принципом історизму, який є одним із найважливіших загальнонаукових принципів пізнання дійсності. Принцип історизму формує у людини комплексне сприйняття подій, процесів та фактів у їхній послідовній наступності із виокремленням причинно-наслідкових зв'язків поміж ними. Крім того, спонукає до аналітичного та критичного мислення, навчає не піддаватися фаталізму (сліпому сприйняттю усіх подій як наперед визначених та завчасно нібито кимось запрограмованих), а також не впадати у нігілізм (тобто у покірну байдужість через уявну буцімто

неможливість будь-що змінити у цьому світі). При викладанні навчальної дисципліни використовуються активні й творчі форми проведення занять, зокрема лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (публічний виступ, тестування); самостійна робота (виконання індивідуальних завдань); словесні (бесіда, розповідь, пояснення); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, демонстрація слайдів та відеоматеріалів).

Пререквізити: вихідна; **кореквізити:** Громадянське суспільство, Теорія держави і права, українська мова (за професійним спрямуванням).

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Надати студентам розуміння цінності існування власної національної держави як єдиної надійної запоруки вільного розвитку народу, в умовах повноцінного збереження та плекання власної національної культурної самобутності. А крім того, надати знання з основних подій і процесів українського державотворення та сформуванню усвідомлення чинників сприяння та перешкоджання державотворенню.

Завдання дисципліни. Формувати у здобувачів вищої освіти здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово, здатність діяти на основі етичних міркувань, знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів, повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміти здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання; давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю; пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема лабораторного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2		4	5	6
<i>Перший семестр</i>					
1	«Українське державотворення», як навчальна дисципліна в контексті сучасних цивілізаційних викликів.	Теоретичні проблеми та понятійний апарат дисципліни “Українське державотворення”.	СРС №1	7	
2	Україна-Русь IX – XIV ст.: Держава Київська Русь. Руські землі в період феодалної роздробленості. Галицько-Волинська держава.	Україна-Русь IX – XIV ст.	СРС №2	8	
3	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. та її наслідки.	Передумови, здобутки та наслідки Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст	СРС №3	8	

4	Українська (Козацька) держава другої половини XVII-XVIII ст.	Українська Козацька держава середини XVII – XVIII ст	СРС №4	8	
5	Україна у XIX ст.: формування ідеології модерного громадянського змісту	Українське націотворення XIX – початку XX ст.	СРС №5	7	
6	Україна періоду відродження національної державності початку XX ст.	Українська національно-демократична революція та державність 1917-1921 рр.	СРС №6	8	
7	Боротьба Москви з елементами націотворення в Радянській Україні 20-х–30-х років. Державотворчі процеси в Західній Україні між Першою та Другою світовими війнами	Державотворчі зусилля Української еліти першої половини XX ст.	СРС №7	8	
8	Державотворчі зусилля в Україні в роки Другої світової війни. Державотворче мислення та націотворча діяльність Української національної еліти повоєнних десятиліть.	Державо- та націотворення Української еліти періоду Другої світової та повоєнних десятиліть	СРС №8	8	
9	Відродження та утвердження Української державної незалежності.	Здобуття Україною державної незалежності та проблеми на шляху її утвердження	СРС №9	7	

Примітка: * Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по дві години, семінарські заняття – через тиждень по дві години.

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом розв'язання задач. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота							Самостійна, індивідуальна робота				Підсумковий контроль
Перший семестр											
Лабораторні роботи №							Контрольна робота		Тестовий контроль		Залік
1	2	3	4	5	7	8	1		1	2	1
0,40							0,40		0,2		За рейтингом

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з десяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється 0,5 бала. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 5. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	3–4	5–6	7–8	9–10
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід прездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституцій на шкала балів	Інституцій на оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Контрольні питання з дисципліни.

1. “Українське державотворення” – предмет, методи та функції дисципліни.
2. Поняття та дефініції дисципліни “Українське державотворення”.
3. Проблемні теми та нерозв’язні питання в історії “Українського державотворення”
4. Проблема періодизації історії “Українського державотворення”.
5. Теорії походження Київської держави та термінів: Русь, Україна.
6. Державотворча діяльність князів впродовж IX – XII ст.
7. Причини та наслідки роздроблення Київської Русі. Основні удільні князівства, їхня порівняльна характеристика.
8. Становлення, розвиток та значення в історії України Галицько-Волинської держави.
9. Зміна становища в Україні після Люблінської та Берестейської уній XVI ст.
10. Українське козацтво: теорії походження, становлення трьох станів козацтва, зростання ролі в житті суспільства.
11. Причини та завоювання Національно-визвольної війни середини XVII ст.
12. Умови створення, фактори визнання та адміністративний устрій Української (Козацької) держави.
13. Політичні та державотворчі стратегії правління українських гетьманів – наступників Б. Хмельницького в другій половині XVII ст.
14. Державотворча діяльність гетьмана І. Мазепи.
15. Державотворчі зусилля гетьмана Пилипа Орлика. Конституція.
16. Реформи Російської імперії наприкінці XVIII ст. щодо ліквідації решток української автономії.
17. Кирило-Мефодіївське братство та його політичні ідеали національного відродження українців. Роль Тараса Шевченка в генезі модерної української нації.
18. Громадсько-політичне життя в Наддніпрянській Україні другої половини XIX ст.
19. Українське громадсько-політичне життя в Австрійській (Австро-Угорській) імперії.
20. Політизація української громадськості та створення політичних партій.
21. Центральна Рада та її діяльність в реалізації національних інтересів України.
22. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
23. Українська Народна Республіка періоду Директорії, причини її поразки в боротьбі з радянською владою.
24. Західноукраїнська Народна Республіка, історія становлення та здобутки.
25. “Народні армії” спротиву “советизації” України. Радянські поступки у формі НЕПу та політики “коренізації” 20-х рр., їхній зв’язок із терором 30-х рр.
26. Націотворчий зміст процесів “Українського відродження” початку 20-х рр.
27. Націо- та державотворча діяльність українців Галичини у міжвоєнний період.
28. Націотворчі процеси в Буковині та Закарпатті міжвоєнного періоду. Держава Карпатська Україна.
29. Спроба скористатися розв’язанням Другої світової війни задля відновлення Української держави. Особливості перебігу воєнних дій на території України.
30. ОУНівський рух опору нацистському та совіцькому тоталітаризмам, як прояв волі українців до створення національної держави.
31. Націотворчий зміст діяльності Української національної еліти в роки хрущовської “відлиги” та дисидентства періоду брежнєвського правління.
32. Видатні постаті Українського дисидентського руху та їхній внесок у справу виборювання державної незалежності.
33. Піднесення націотворчих процесів в Україні за умов політики “перебудови”. Народний рух України. Чинники сприяння та умови проголошення державної незалежності України.
34. Помилки, прорахунки та здобутки в державотворчій діяльності перших президентів України. Вплив російського чинника на державотворення України.
35. Закономірності європейського та євроатлантичного курсу інтеграції України.

Рекомендована література

Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять та виконання самостійної роботи для студентів, що вивчають курс «Українське державотворення». URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=6083>

Рекомендована література

1. Борисова О., Климов А. Історія української державності. Підручник. У 2-х томах. Том 1. Київ: Кондор, 2018. 344с.
2. Журавков В.В. Державність України: історія і сьогодення. Від найдавніших часів до Революції Гідності. 2-е вид. доповнене і переробл. Київ, 2018. 658 с. 100 додатків.
3. Іваниченко Р. Історія без міфів : Бесіди з історії української державності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., переробл. і доповн. Київ, 2018. 624 с.
4. Хвіст В.О. Історія української державності: навч. посіб. / Хвіст В.О.; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Компринт, 2017. 520 с.
5. Шигаль Д. А. Історія держави і права України: Навчальний посібник Київ: Видавництво «Право», 2018. 252 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

